

IMPROVING THE COMPETENCE OF CIVIL SERVICES IS REQUIREMENT

Shahriyor Kholbaev

Chief Specialist of the Samarkand Regional Branch of the Academy of Public Administration
of the Republic of Uzbekistan

Resume: The article deals with the issues of increasing the competence of civil servants as human resources for the development of the state and society.

Keywords: civil servant, manager, effective management, meritocracy, competence, competence, key performance indicators.

Инсон яшаши учун сув, ҳаво ва озиқ-овқатлар қанчалик зарурий воситалар бўлса, инсоннинг тўлақонли бахтли бўлишини таъминлайдиган жараён бу билим олишдир. Агар ушбу билимлар ҳаёт давомида вужудга келадиган муаммоларни бартараф этиш учун хизмат қиладиган кўникма ва малакаларга айланса ҳамда ҳаётга татбиқ этилса инсоннинг яшаш ва фаолият олиб бориши бир қадар енгиллашади.

Ҳозирда кўплаб олимлар меритократия келажакда давлат ва жамиятни бошқаришнинг ёрқин намунаси эканлигига ишонишади. Энг қобилиятли одамлар энг яхши натижаларга эришишлари мумкин ва шунга кўра, барча фуқароларнинг ижтимоий фаровонлиги ошади. Шундай қилиб, меритократия – инсон учун ҳам, жамият учун ҳам энг яхши натижаларга эришишда адолатли тизим сифатида таклиф этилмоқда.

2017–2021 йилларда Ўзбекистон Республикасини ривожлантиришнинг бешта устувор йўналиши бўйича қабул қилинган Ҳаракатлар стратегияси мамлакатимизда кадрлар сиёсатини ривожлантириш бўйича энг муҳим дастур вазифасини бажарди. Ушбу стратегия асосида 2017–2021 йилларда давлат фуқаролик хизмати борасида кенг кўлмли ислохотлар давом этмоқда.

Давлатнинг ишончли бошқаруви ва барқарор тараққиёти, жамият ривожини ва халқ фаровонлигини энг аввало давлат фуқаролик хизмати тизимининг шакллانганлигига, давлат ҳокимияти бошқаруви соҳасида фаолият юритаётган раҳбар кадрлар ва давлат хизматчиларига боғлиқ. Ҳуқуқий-демократик давлат ва фуқаролик жамиятини барпо этишда, мамлакатни ижтимоий-иқтисодий ривожлантириш ҳамда олиб борилаётган ислохотлар муваффақиятини таъминлашда бевосита малакали кадрлар, яъни давлат фуқаролик хизматчиларининг адолатли ва қонуний фаолияти муҳим роль ўйнайди.

Шундай экан, энг аввало билимли ва малакали кадрларни, масъулиятли, халқпарвар ва виждонли давлат хизматчиларни тайёрлаш ҳамда танлашга катта эътибор бериш, айниқса, давлат ҳокимияти ва бошқарув органларининг барча бўғинларини самарали давлат хизматчилари билан таъминлаш, уларнинг малакасини мунтазам ошириб бориш, заҳирани шакллантириш – кадрлар сиёсатидаги энг муҳим вазифалардандир.

Ўзбекистонда кадрлар сиёсати борасида олиб борилаётган ислохотларнинг туб моҳиятини – замонавий бошқарув кадрлари ва давр талабларига жавоб берадиган муносиб давлат фуқаролик хизматчиларини тайёрлаш, уларнинг малакасини ошириш, ушбу хизматга меритократик тамойиллар асосида номзодларни танлаш ва тайинлаш, раҳбар кадрлар фаолиятини баҳолаш, шу орқали лавозимда юқори пағоналарга кўтариш масалалари ташкил қилади.

Дарҳақиқат, бугун юртимизда давлат фуқаролик хизматида шэффофлик ва очиқлик тамойиллари устувор аҳамиятга эга. Бундай танловларнинг асосий мақсади юқори малакали, билимли, ҳалол ва садоқатли кадрларни давлат фуқаролик хизматида ишга қабул қилиш орқали бошқарув соҳасида катта муваффақиятларга эришиш, натижадорлик ва иш самарадорлигини таъминлашдан иборатдир.

2017–2020 йилларда кадрлар сиёсати бўйича кўплаб янги қонунлар, Президент ва ҳукумат қарорлари, фармонлари ва бошқа шу каби норматив-ҳуқуқий ҳужжатлар қабул қилинмоқда. Хусусан, Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2018 йил 30 майдаги “Истиқболли бошқарув кадрларини танлов асосида танлаб олишнинг замонавий тизимини яратиш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ-3755 сонли, 2019 йил 3 октябрдаги “Ўзбекистон Республикасида кадрлар сиёсати ва давлат фуқаролик хизмати тизимини тубдан такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПФ-5843 сонли, шунингдек, “Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги давлат хизматини ривожлантириш агентлиги фаолиятини ташкил этиш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ-4472 сонли қарор ва фармонлари юртимизда кадрлар сиёсатидаги ислохотларнинг ташкилий-ҳуқуқий асоси сифатида хизмат қилмоқда. Шунингдек, давлат хизматчиларининг инсон ресурслари сифатида ривожлантириш нуқтаи назардан Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2018 йил 6 августдаги “Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Давлат бошқаруви академиясининг ҳудудий филиалларини ташкил этиш тўғрисида”ги ПҚ-3901-сон қарорига мувофиқ Гулистон, Қарши, Самарқанд, Урганч ва Фарғона шаҳарларида Академиянинг ҳудудий филиаллари ташкил этилди.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2018 йил 6 августдаги ПҚ-3901-сонли қарорининг ижросини таъминлаш мақсадида Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2018 йил 28 сентябрдаги “Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Давлат бошқаруви академиясининг ҳудудий филиаллари фаолиятини ташкил этиш чора-тадбирлари тўғрисида”ги 772-сон қарори ҳамда Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2019 йил 28 ноябрдаги “Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Давлат бошқаруви академиясида бошқарув кадрларининг малакасини ошириш жадвали ва таркибини тасдиқлаш тўғрисида”ги 960-сон қарори қабул қилинди. Ҳудудий филиалларда бошқарувнинг раҳбар кадрлари малака оширмоқдалар. Мазкур ўқув курсларида юқори салоҳиятга эга бўлган бошқарув лавозимлари учун ходимларнинг энг юқори самарадорлик даражаси билан танланишини таъминлаш учун стратегия сифатида хизмат қилиши, бошқарув кадрларининг электрон базаси ҳамда захираси тўлдириб борилишига хизмат қилади.

Мухтарам юртбошимиз таъбири билан айтганда “... Энг муҳим вазифа – халқимиз онгида инновацион тафаккурни шакллантириш. Инновациялар бўлмаган жойда ривожланиш ва рақобат ҳам бўлмайди...”. Зеро, илм олишни ҳар қандай ҳолатда ҳам қанда қилмаслик кераклигига бир ишорадир. Агар раҳбар кадрлар ўз устида мунтазам ишласа, тинмай ўқиб-ўрганиб янги билимлар захирасини кашф қилса, натижа ҳам шунга мувофиқ бўлади албатта.

Давлат фуқаролик хизматида давлат хизматчилари касбий фаолияти давомида қуйидагиларни уддалай олишлари лозим:

- ўз профессионал, назарий ва амалий билимларини узлуксиз ошириб бориши, ўзининг дунёқараши, билим ва тажрибасини доимий равишда кенгайтириш, янги билимларни ўзлаштиришга интилиш, ахборот-коммуникация технологияларидан фойдаланган ҳолда янги ахборотларни олиш, илғор тажрибаларни ўрганиш;
- фаолиятидаги вазифаларни бажаришда виждонан ёндашиш, ватанга сидоқат билан хизмат қилиш, миллий қадриятларимизга ҳурмат билан мунособатда бўлиш;
- юксак касбий малака ва маънавий-ахлоқий фазилатлар, жумладан ҳалоллик масаласи бош мезон бўлиб, интеллектуал салоҳиятни ривожлантириш;
- соғлом фикрлаш ва ўз нуқтаи-назарига эга бўлиш, фидойилик, масъулият ва жавобгарликни чуқур ҳис этиш;
- ҳар томонлама кенг дунёқарашга эга фавқуллодда ва кескин шароитларда ўзи мустақил равишда ностандарт қарорлар қабул қила олиш;

- аҳоли билан мулоқот қилиш маданиятига эга бўлиш, жамоат жойларида ўзини муносиб тутиш, шахсий хулқ-атвори н назорат қилиб бориш;
- руҳан ва жисмонан тетик, иродасини чиниқтириб бориш, оғир дамларда сабр-бардошли бўлиш;
- бошқаларни орқасидан эргаштира олиш, қатъиятлилиқ, бошлаган ишни охирига етказа олиш, атрофда бўлаётган воқеа-ходисаларга ўз муносабатини билдира олиш;
- ўзининг ва ходимларининг саломатлиги учун қайғуриш, қўл остидагиларга ғамхўрлик қилиш ва уларни руҳлантира олиш, намунали иш олиб бораётганларни рағбатлантириш.

Бугунги кунда барча ташкилотларда КРІ (key performance indicators (асосий фаолият кўрсаткичлари)) тизими тажриба синов тариқасида жорий этилаётган бир пайтда Маҳаллий бошқарув соҳасида раҳбарларнинг малакасини оширишга бўлган эҳтиёжини қондириш нафақат малака оширишнинг тўғридан тўғри ва масофадан малака ошириш орқали амалга ошириш, балки раҳбар кадрлар малака оширишдан кейинги кўникма ва малакаларининг амалиётга татбиқ этилиши, шунингдек кундалик ўз соҳаси, бошқарув билан боғлиқ компетентлигини ошириш билан боғлиқ чора тадбирлар механизмини такомиллаштиришни тақозо қилади. Яъни, ҳар бир раҳбар ходимлари ва халқимиз учун кундалик ўзини устида ишлаш, илм ва маърифатни тарғиб қилиши билан ибрат бўлсагина жамоа ҳам ўзини устида ишлайди. Жамоалар ўзини устида ишласагина халқимиз бугунги ислохотларнинг самарасини ҳис қилади. Ислохотларимиз самараси натижадорлигини кўриш орқали эса фаровонлигимиз яхшиланиб боришига ҳар бир фуқаронинг дахлдорлигини ошишига хизмат қилади.

Адабиётлар:

1. Ш.М. Мирзиёев. Эркин ва фаровон, демократик Ўзбекистон давлатини биргаликда барпо этамиз. Ўзбекистон Республикаси Президенти лавозимидаги киришиш тантанали маросимида бағишланган Олий Мажлис палаталарининг қўшма мажлисидаги нутқи. - Тошкент: «Ўзбекистон» НМИУ, 2016.
2. Мирзиёев Ш.М. Миллий тараққиёт йўлимизни қатъият билан давом эттириб, янги босқичга кўтарамиз. – Тошкент: “Ўзбекистон”, 2017.